

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

List otwarty – Stanowisko
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie
finansowania zadań oświatowych przez samorządy

Stwierdzamy, że obecny system finansowania zadań oświatowych przez samorządy wyczerpał się! Część oświatowa subwencji ogólnej, w następstwie wieloletniego niedoszacowania rosnących corocznie w tej dziedzinie zadań, pozostaje obecnie bez sensownego związku z rzeczywistymi nakładami samorządów na subwencionowane zadania oświatowe.

Naprawa systemu poprzez modyfikowanie algorytmu naliczającego część oświatową subwencji ogólnej dla samorządów nie jest możliwa. Pokazują to niefortunne, choć czynione w dobrej wierze i z udziałem strony samorządowej próby dostosowania zbudowanego w latach 1999-2000, a później zmienianego wielokrotnie modelu podziału subwencji oświatowej.

Model ten powstał dla innej struktury sieci szkolnej, budowanej przy założeniu, że proces racjonalizacji będzie systematycznie postępował sprawiając, iż liczebność oddziałów szkolnych zapewni, poprzez bon oświatowy na ucznia, rzeczywiste pokrycie kosztów prowadzenia oddziału i całej szkoły z subwencji oświatowej.

Te założenia od dawna są nieaktualne. Przeciwnie, wyraźnie preferowany jest proces wręcz odwrotny. Nie oceniając zjawiska, stwierdzić trzeba, że narzędzie stało się anachroniczne. Trzeba też wspomnieć o innych narzędziach kształtowania kosztów prowadzenia zadań oświatowych, jak swoboda samorządów w kształtowaniu sieci szkolnej oraz decydującego wpływu na arkusze organizacyjne szkół. **Te prawa zostały samorządom odebrane!**

Od wielu już lat część oświatowa subwencji ogólnej nie wystarcza na sfinansowanie subwencionowanych zadań oświatowych. Powinna wystarczyć na nauczycielskie wynagrodzenia oraz inne bieżące koszty prowadzenia szkół. W rzeczywistości nie starcza w wielu samorządach wiejskich i miejsko-wiejskich nawet na nauczycielskie pensje.

Minister Edukacji prowadzi ze środowiskiem nauczycielskim negocjacje płacowe zapowiadając, słusznie zapewne, ich podwyższenie. Nie wspomina jednak o tym, czy płatnik, czyli samorząd utrzyma stosowne środki na wypłatę nowych wynagrodzeń? Nie wspomina także o stosownej rekompensacie na wykonywane, a niedoszacowane w ostatnich latach nowe zadania związane choćby z wdrażaniem reformy systemu edukacji.

W tej sytuacji jedynym racjonalnym i bezpiecznym dla polskiego systemu edukacji rozwiązaniem jest przejęcie obowiązku wypłat wynagrodzeń nauczycielskich bezpośrednio przez budżet państwa.

Zasada, iż ustalający wysokość wynagrodzeń jest jednocześnie ich płatnikiem, wyeliminuje wszystkie pojawiające się w tej sprawie wątpliwości i uczyni przejrzystym system finansowania nauczycielskich wynagrodzeń. Będzie też zgodne z wyrażanymi przez wszystkie nauczycielskie związki zawodowe postulatami!

Poznań, dnia 7 lutego 2019 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski